

PLATFORMA NA ZAPOJENIE OBČANOV NA TÉMU

Medzigeneračná spravodlivosť

Záverečná správa z konzultácie – november 2025

*Analýzu vykonala a správu vypracovala organizácia Make.org.
Platformu realizovala a moderovanie vykonala spoločnosť Open Source
Politics.*

OBSAH

Zhrnutie.....	strana 3
1. Úvod.....	strana 4
2. Metodika.....	strana 5
3. Prehľad.....	strana 7
4. Najpodporovanejšie príspevky.....	strana 8
5. Podrobná analýza.....	strana 11
Sociálna súdržnosť a začlenenie.....	strana 11
Demokracia a správa vecí verejných.....	strana 13
Environmentálna a sociálno-ekonomická udržateľnosť.....	strana 15
Systémy starostlivosti a vzdelávania.....	strana 19
6. Záver.....	strana 22

ZHRNUTIE

Európska komisia v snahe podložiť koncepciu stratégie pre medzigeneračnú spravodlivosť spustila na **platforme na zapojenie občanov** viacjazyčnú online konzultáciu na tému **medzigeneračnej spravodlivosti**, ktorá prebiehala od **februára do novembra 2025**. Proces bol rozdelený do štyroch fáz: vo *fáze určovania rozsahu* (február až apríl) sa identifikovali základné príčiny problémov týkajúcich sa medzigeneračnej spravodlivosti, potom nasledovalo *vytvorenie vízie* (jún až júl), *vypracovanie koncepčného základu stratégie* (august až október) a poslednou fázou bola *spoločná tvorba stratégie pre medzigeneračnú spravodlivosť* (október až november).

Vo všetkých štyroch fázach sa v rámci platformy na zapojenie občanov zhromaždili rôzne príspevky z celej EÚ, ktoré zachytávali názory občanov na kľúčové výzvy v oblasti medzigeneračnej spravodlivosti, ako aj ich konkrétne a inovatívne nápady na zlepšenie komunikácie medzi generáciami a zabezpečenie toho, aby sa pri rozhodovaní EÚ dôsledne zohľadňovali záujmy súčasných aj budúcich generácií.

V tejto správe sa uvádza zhrnutie online diskusie, ktorá sa konala od februára do novembra 2025, a to v rámci štyroch širokých rozmerov a desiatich špecifických tém, ktoré sa týkajú hlavných výziev v oblasti medzigeneračnej spravodlivosti.

Účastníci počas tejto konzultácie upozornili na naliehavú potrebu presadzovať **medzigeneračnú solidaritu** vytváraním inkluzívneho priestoru pre dialóg a bojom proti diskriminácii, najmä proti ageizmu. Vyzvali na **inkluzívnu správu vecí verejných orientovanú na budúcnosť**, ktorá by do tvorby politík zakotvila dlhodobé myslenie a zabezpečila, aby dnešné rozhodnutia zohľadňovali záujmy mladších i budúcich generácií. Účastníci zdôraznili význam naliehavých **opatrení v oblasti klímy** a prechodu na **udržateľné hospodárske modely**, pri ktorých sa uprednostňuje dlhodobý blahobyt a zároveň sa zlepšuje zamestnanosť mladých ľudí. Vyzdvihli potrebu všeobecného prístupu k **vysokokvalitným verejným službám** počas celého života a zasadzovali sa za silnejšie systémy starostlivosti, väčšie uznanie rodín a komunít ako podporných sietí a reformy vzdelávania, ktoré podporujú celoživotné vzdelávanie.

Celkovo možno konštatovať, že tieto oblasti politiky dôsledne prepojili so širšími spoločenskými cieľmi a zdôraznili, že sociálna súdržnosť, environmentálna a sociálno-ekonomická udržateľnosť, dlhodobá správa vecí verejných a spravodlivé verejné služby musia napredovať spoločne, aby sa vybudovala spravodlivejšia a súdržnejšia Európa, ktorá podporuje všetky generácie.

I. ÚVOD

Európska komisia s cieľom podporiť vývoj **stratégie EÚ pre medzigeneračnú spravodlivosť** spustila na platforme na zapojenie občanov viacjazyčnú online konzultáciu. Tento participatívny proces, ktorý prebiehal spolu s európskou panelovou diskusiou občanov o medzigeneračnej spravodlivosti od **februára do novembra 2025**, umožnil občanom podeliť sa o svoje názory a nápady, čím prispel k posilneniu solidarity medzi generáciami, ako aj k ochrane záujmov a blaha súčasných i budúcich generácií.

Konzultácia bola rozdelená do štyroch fáz – určenie rozsahu, vytvorenie vízie, vypracovanie koncepčného základu stratégie a spoločná tvorba stratégie pre medzigeneračnú spravodlivosť –, ktoré proces nasmerovali od pochopenia výziev až po vymedzenie konkrétnych opatrení. V rámci týchto fáz sa na konzultačnej platforme zhromaždilo celkovo **179 príspevkov občanov**, ktorých súčasťou bolo **132 komentárov** a **323 súhlasov**.

V tejto správe sa uvádza analýza všetkých príspevkov zozbieraných počas tohto participatívneho procesu, ktoré sú usporiadané podľa štyroch kľúčových **rozmerov** identifikovaných pomocou tematického zoskupovania najčastejšie diskutovaných **tém**. Týmito rozmermi sú: 1. sociálna súdržnosť a začlenenie; 2. demokracia a správa vecí verejných; 3. environmentálna a sociálno-ekonomická udržateľnosť a 4. systémy starostlivosti a vzdelávania.

Každý z týchto rozmerov odráža tri **hlavné výzvy** v oblasti medzigeneračnej spravodlivosti, ktoré identifikovali účastníci: **krátkodobé myslenie** (krátkodobé priority v politike a ekonomike podľa všetkého sťažujú medzigeneračnú spravodlivosť), **vylúčenie a nerovnosť** (diskriminácia a nerovný prístup podľa účastníkov bránia najmä mladým a starším ľuďom v plnej účasti na živote spoločnosti), ako aj **nedostatok medzigeneračnej solidarity** (účastníci vysvetľujú, že slabé väzby a obmedzená podpora medzi generáciami oslabujú sociálnu súdržnosť).

V tejto správe sa najprv uvádza **metodika**, po ktorej nasleduje **všeobecný prehľad** trendov účasti a výsledkov. Ďalej sa v nej uvádza **podrobná analýza každého rozmeru**, pričom sa rozoberá každá občianska **téma** a súvisiaca argumentácia je podložená názornými výrokmi z platformy na zapojenie občanov. V záverečnej kapitole sú zhrnuté výsledky konzultácie, ku ktorým sa pripájajú krátke úvahy.

2. METODIKA

Na analýzu obsahu platformy na zapojenie občanov na tému medzigeneračnej spravodlivosti¹ sa použila metodika troch krokov. Týmto prístupom sa zaručuje presný výklad príspevkov občanov, ako aj zmysluplné zoskupovanie a kategorizovanie nápadov, čím sa dosahuje rovnováha medzi tematickou súdržnosťou a analytickou hĺbkou.

KROK 1. KVALITATÍVNA ANALÝZA príspevkov a komentárov: určili sa primárne rozmery diskusie. Analytický tím na tento účel použil indukčný prístup založený na téme, pričom každému príspevku priradil tematické značky. Umožnilo to identifikovať a uprednostniť kľúčové témy, na ktoré občania upozornili.

KROK 2. ANALÝZA PRÍSPEVKOV v rozmeroch: manuálne vykonaná kvalitatívna analýza. Príspevky boli tematicky zoskupené do tzv. občianskych tém na základe frekvencie a relevantnosti tém v rámci jednotlivých rozmerov.

KROK 3. Zohľadnenie KOMENTÁROV A SÚHLASOV: v prípade príspevkov a komentárov sa podľa potreby vykonala dodatočná analýza so zameraním na tie príspevky, ktoré mali osobitný význam pre znázornenie podstaty témy a prezentáciu názorov občanov.

---

¹ Všetky príspevky sú k dispozícii online ako súčasť otvorených dátových súborov platformy, ktoré si na účely ďalšej analýzy môže stiahnuť každý, kto má o to záujem.

GLOSÁR

Účastník. Občan, ktorý na platforme vykonal aspoň jeden úkon: príspevky, komentáre alebo súhlasy.

Príspevok. Jedna myšlienka, ktorú účastník zverejnil na platforme.

Komentár. Písomné reakcie účastníkov na pôvodný príspevok. Komentármi sa otvára diskusia založená na pôvodnej téme a účastníci môžu prostredníctvom nich navzájom komunikovať.

Súhlas. Hlas účastníka, ktorý chce podporiť konkrétny príspevok. Niektoré príspevky sú bez súhlasu.

Rozmer. Rozmer je titulok, ktorý v sebe spája myšlienky vyplývajúce z veľkého počtu príspevkov.

Občianska téma. Ide o podkategóriu rozmeru, ktorú tvorí viacero príspevkov.

3. PREHLAD

ČÍSELNÉ ÚDAJE

Celková účasť od 25. februára 2025 do 30. novembra 2025:

- **354 041** zobrazení stránok (v prípade celej participatívnej platformy),
- **215 000** návštevníkov (v prípade celej participatívnej platformy),
- **179** príspevkov,
- **132** komentárov,
- **323** súhlasov.

STRUČNÝ PREHLAD VŠETKÝCH ROZMEROV A OBČIANSKÝCH TÉM

V nasledujúcej tabuľke sa uvádza prehľad všetkých identifikovaných **rozmerov** a **občianskych tém**. Detailná analýza všetkých tém sa nachádza v kapitole 5 (*Podrobná analýza*). V tabuľke sa takisto uvádza celkový počet príspevkov (Σ), ktoré patria ku každému rozmeru*.

* V mnohých príspevkoch na platforme na zapojenie občanov sa rozoberá široká škála tém, ktoré sa môžu týkať viacerých rozmerov. Celkový počet príspevkov uvedený v nasledujúcej tabuľke môže byť preto vyšší než skutočný celkový počet.

ROZMERY	Σ	OBČIANSKE TÉMY
1. SOCIÁLNA SÚDRŽNOSŤ A ZAČLENENIE	75	1.1. Presadzovanie medzigeneračnej solidarity a vytváranie priestoru pre medzigeneračný dialóg
		1.2. Boj proti diskriminácii a podpora rovnosti
2. DEMOKRACIA A SPRÁVA VECÍ VEREJNÝCH	59	2.1. Rozšírenie inkluzívnej účasti pre medzigeneračné zastúpenie
		2.2. Umiestnenie dlhodobého a medzigeneračného myslenia do centra tvorby politík
3. ENVIRONMENTÁLNA A SOCIÁLNO- EKONOMICKÁ UDRŽATEĽNOSŤ	51	3.1. Boj proti zmene klímy ako medzigeneračná povinnosť
		3.2. Podpora investícií orientovaných na budúcnosť
		3.3. Zlepšenie podmienok zamestnávania mladých ľudí
		3.4. Zabezpečenie dôstojných životných podmienok pre všetkých
4. SYSTÉMY STAROSTLIVOSTI A VZDELÁVANIA	37	4.1. Posilnenie systémov starostlivosti pre všetky vekové kategórie
		4.2. Rozšírenie spravodlivého prístupu ku kvalitnému vzdelávaniu

4. NAJPODPOROVANEJŠIE PRÍSPEVKY

Upozornenie: časti výrokov uvedených v tomto oddiele boli v záujme jasnosti a zdôraznenia zvýraznené **tučným písmom**.

Maciej – 26 súhlasov

Názov: Akčný plán EÚ na boj proti ageizmu umožní mladým a starým ľuďom prosperovať

Rozmer: **SOCIÁLNA SÚDRŽNOSŤ A ZAČLENENIE**

„Aby sme dosiahli ‚Úniu rovnosti‘, musíme **riešiť vekovú diskrimináciu a štrukturálne prekážky**, ktoré bránia ľuďom všetkých vekových kategórií požívať rovnosť počas celého života. Na riešenie problému rozbitej a roztrieštenej spoločnosti a hospodárstva je nevyhnutné zakročiť proti **diskriminačným naratívom a praktikám**, ako je ageizmus, a prehodnotiť sociálno-ekonomické politiky na základe medzigeneračnej solidarity a spravodlivosti. Aby sa zabezpečilo uspokojenie potrieb a aspirácií starnúcej spoločnosti, sieť AGE Platform Europe vyzýva na začlenenie **vekovej rovnosti do všetkých európskych politík a iniciatív**: <https://www.age-platform.eu/areas-of-work/age-equality/>. Ide o zohľadňovanie spravodlivosti, začlenenia a súdržnosti počas celého života a vo všetkých oblastiach, a to pokiaľ ide o vzdelávanie, zamestnanie, zdravotníctvo a starostlivosť, primeraný príjem, občiansku a politickú participáciu atď. Starnutie predstavuje príležitosť, o to viac v čase viacerých kríz; odolnosť a prosperitu môžeme budovať len v spoločnosti, v ktorej sa darí ľuďom v každom veku a v ktorej sa naše rozdiely vzájomne posilňujú rešpektom a solidaritou. Na dosiahnutie vekovej rovnosti potrebujeme **akčný plán EÚ na boj proti ageizmu**. Plán by mal byť neoddeliteľnou súčasťou stratégie EÚ pre medzigeneračnú spravodlivosť, založenej na ľudských právach, prierezovom charaktere, rovnosti a solidarite v rámci generácií i medzi nimi. Mal by zabezpečiť súlad medzi záväzkami EÚ a členských štátov v oblasti rovnakých práv pre všetky vekové kategórie a zároveň prispieť k udržateľnému rastu, konkurencieschopnosti a súdržnosti.“

Nena – 10 súhlasov

Názov: Akčný plán EÚ na boj proti ageizmu posilní medzigeneračnú spravodlivosť

Rozmer: **SOCIÁLNA SÚDRŽNOSŤ A ZAČLENENIE**

„Na dosiahnutie medzigeneračnej spravodlivosti je nevyhnutné presadzovať **rovnosť vo všetkých vekových kategóriách**. Ageizmus je jediným dôvodom diskriminácie zahrnutým v zmluvách EÚ, ktorý bol doteraz v politickom prostredí EÚ prehliadaný. Stratégia pre medzigeneračnú spravodlivosť musí obsahovať osobitný **akčný plán boja proti ageizmu**, prostredníctvom ktorého by sa vytvoril plán na odstránenie nerovností v priebehu života a na podporu rovnosti mladých a starých ľudí. Ageistické naratívy by sa tak nahradili prístupom založeným na ľudských právach, prispelo by sa k lepšiemu presadzovaniu existujúcich antidiskriminačných právnych predpisov a zlepšil by sa zber údajov rozdelených podľa veku a iných charakteristík. Tento akčný plán bude pracovať ruka v ruke s existujúcimi akčnými plánmi/stratégiami EÚ zameranými na rodovú rovnosť, oblasť zdravotného postihnutia, LGBTI+ osoby, Rómov a rasu, čím sa obohatí prierezová ambícia EÚ. Cieľom tejto stratégie bude

odstrániť všetky ageistické praktiky, ktoré ovplyvňujú ľudskú dôstojnosť a rovnaké požívanie základných práv v každom veku, a spojiť potrebné zdroje, aby mladí a starí ľudia mohli využiť svoj potenciál a aby mali plný a rovnaký prístup k spoločnosti. Bude upriamovať pozornosť EÚ na realitu dlhšieho života a potrebu spravodlivých, inkluzívnych a odolných spoločností pre všetky generácie. Boj proti ageizmu nie je len imperatívom v oblasti ľudských práv, ale je aj základom budovania odolných, inkluzívnych a spravodlivých spoločností.“

Cristiny – 10 súhlasov

Názov: Harmónia medzi súčasnými a budúcimi generáciami všetkých vekových kategórií s využitím medzisektorovej, dlhodobej a participatívnej správy vecí verejných

Rozmer: **DEMOKRACIA A SPRÁVA VECÍ VEREJNÝCH**

„V EÚ, kde sa generácie spájajú v prospech prosperujúcej spoločnosti, dnes žijú ľudia všetkých vekových kategórií v pokojnom svete s **prekvitajúcim prírodným prostredím a sociálno-ekonomickými systémami**, ktoré im umožňujú žiť čo najlepšie – majú **prístup k vzdelávaniu, potravinám a bývaniu**, môžu využívať verejnú dopravu a bicykle, aby sa dostali tam, kam majú namierené, a majú prístup k pracovným miestam, ktoré im poskytujú **primeranú mzdu** na dobrý život. Na konci pracovného života majú dôchodok, vďaka ktorému môžu žiť bez finančného stresu. To isté bude platiť aj o 50 rokov, keď títo mladí ľudia odídu do dôchodku a prejdú od zamestnania k dôchodkom. To isté bude platiť aj o ďalších 50 rokov, keď na ich mieste budú ich vnúčatá. To všetko si vyžaduje, aby sa pri tvorbe politík zohľadňovali **dlhodobé a prierezové vplyvy politík** na súčasné i budúce generácie všetkých vekových kategórií. EÚ musí na tento účel využívať nástroje a metódy, ako je **strategické prognózovanie a integrované modely**, aby mohla vidieť dlhodobjšiu perspektívu. Medzi jednotlivými oblasťami politiky je potrebné preklenúť samostatné body a konzultovať s bežnými ľuďmi, ktorí nie sú odborníkmi, najmä s mladými ľuďmi ako zástupcami generácií, ktoré sa ešte nenarodili, aby sa zistili ich potreby, obavy a túžby pre dnešný aj budúci svet. Toto zapojenie musí byť zmysluplné a musí mať skutočný vplyv na politiku. Príklady inštitúcií pre budúce generácie a medzigeneračnú spravodlivosť z celého sveta môžu byť pre EÚ vzorom, z ktorého sa môže poučiť a na ktorom môže stavať.“

Lisa – 9 súhlasov

Názov: Na zabezpečenie medzigeneračnej spravodlivosti je potrebná zmena hospodárskeho systému

Rozmer: **ENVIRONMENTÁLNA A SOCIÁLNO-EKONOMICKÁ UDRŽATEĽNOSŤ**

„Nie je možné uvažovať o medzigeneračnej spravodlivosti bez toho, aby sme sa zamysleli nad koncepciou a účelom nášho hospodárskeho systému. Náš hospodársky systém sa musí zmeniť na systém, ktorý je navrhnutý tak, aby zabezpečoval **blahobyť pre ľudí i planétu**, a to teraz aj v budúcnosti. Dnešná ekonomická paradigma poháňa krátkodobý prístup, keď nám hovorí, že hospodárstvo má byť založené na krátkodobých ukazovateľoch HDP a rastu materiálneho bohatstva. **Sústrediť sa pri navrhovaní a rozhodovaní v oblasti hospodárstva na blahobyť** znamená zaujať skutočne dlhodobý a preventívny prístup. Medzigeneračná spravodlivosť by zabezpečila, aby príležitosti a zdroje dostupné budúcim generáciám neboli poškodené alebo obmedzené súčasnými hospodárskymi rozhodnutiami. Zriadenie funkcie komisára EÚ pre

medzigeneračnú spravodlivosť bolo dôležitým krokom v tomto smere, ale je potrebné vyvinúť viac úsilia na výslovné prepojenie tejto agendy s potrebou zmeny hospodárskych systémov. Inšpiráciu možno čerpať z waleského zákona o blahobyte budúcich generácií, ktorým sa do centra politického rozhodovania stavia 7 všeobecných cieľov v oblasti blahobytu a vymedzuje sa päť spôsobov, akými možno tieto ciele dosiahnuť, ktorých sa vládne agentúry majú držať s pomocou komisára pre budúce generácie. Je potrebné zmeniť nielen to, čo sa pri tvorbe politik robí, ale aj ,ako', a to prostredníctvom zmysluplnej účasti verejnosti vo všetkých fázach politického procesu. Podrobnejšie sa o tom píše v Príručke pre tvorbu hospodárskej politiky zameranej na blahobyt, ktorá vychádza z podobných zásad.“

Ilenia – 9 súhlasov

Názov: Akčný plán EÚ pre medzigeneračný i vnútrogeneračný rozkvet

Rozmer: **SOCIÁLNA SÚDRŽNOSŤ A ZAČLENENIE**

„Ak chceme v Európe vybudovať skutočnú ‚Úniu rovnosti‘, musíme aktívne **bojovať proti ageizmu** a odstraňovať prekážky, ktoré bránia ľuďom všetkých vekových kategórií požívať rovnaké práva a príležitosti. Ageizmus ovplyvňuje prístup k práci, zdravotnej starostlivosti, vzdelávaniu a občianskej participácii, a to v mladom aj starom veku. Sieť AGE Platform Europe vedie výzvu na začlenenie vekovej rovnosti do všetkých politik EÚ (<https://www.age-platform.eu/areas-of-work/age-equality/>), aby sa zabezpečilo uspokojenie potrieb a aspirácií starnúcej spoločnosti. Na dosiahnutie tohto cieľa by bol základom stratégie EÚ pre medzigeneračnú spravodlivosť **akčný plán EÚ na boj proti ageizmu**, ktorý by bol založený na ľudských právach, prierezovom charaktere, rovnosti a solidarite v rámci generácií i medzi nimi a vďaka ktorému by sa **začlenila veková rovnosť do všetkých oblastí politiky**, spochybnili by sa negatívne stereotypy prostredníctvom vzdelávania a verejných kampaní a posilnilo by sa postavenie starších ľudí ako aktívnych nositeľov práv. Zároveň by sa ním posilnili medzigeneračné programy, upevnila právna ochrana a podporil výskum určený na podloženie účinných politik. Využitím odborných znalostí siete AGE Platform Europe a inovačných prístupov vyplývajúcich z výskumu EÚ, ako je napríklad projekt FutuRes (<https://futu-res.eu/>), môže EÚ premeniť starnutie na príležitosť a vybudovať odolnú a inkluzívnu spoločnosť, v ktorej sa bude dariť všetkým bez ohľadu na vek.“

5. PODROBNÁ ANALÝZA

V tejto kapitole je každý zo štyroch rozmerov preskúmaný podrobnejšie. V rámci každého rozmeru sa jednotlivé občianske témy analyzujú samostatne, čím sa prepoja rôzne aspekty príspevkov. Na znázornenie podstaty týchto tém a poskytnutie podrobnejších informácií sú zahrnuté aj relevantné príspevky.

ROZMER 1: SOCIÁLNA SÚDRŽNOSŤ A ZAČLENENIE

Tento rozmer sa zameriava na zlepšenie medzigeneračných vzťahov prostredníctvom podpory dialógu a solidarity medzi generáciami a boja proti ageizmu a iným formám diskriminácie v prospech rovnosti a sociálnej súdržnosti.

Občianska téma 1.1: Presadzovanie medzigeneračnej solidarity a vytváranie priestoru pre medzigeneračný dialóg

ANALÝZA témy

Príspevky vyzývajú na preklopenie generačných rozdielov a zníženie polarizácie a zároveň podporujú zmysluplnú medzigeneračnú spoluprácu a spoločnú tvorbu. Účastníci zdôrazňujú vytváranie prostredia a priestoru, ako sú kultúrne centrá, spoločné bývanie a medzigeneračné projekty, ktoré uľahčujú dialóg a interakciu medzi vekovými skupinami. Takéto iniciatívy vrátane mentorských projektov a spoločných komunitných činností môžu pomôcť budovať empatiu a vzájomné porozumenie, posilniť medzigeneračnú solidaritu a podporiť rozvoj trvalých sietí spolupráce a podpory.

Ukážkové PRÍSPEVKY

Friederike, 4 súhlasy

„V medzigeneračne spravodlivej spoločnosti musia rôzne generácie spolupracovať, a to nielen pri riešení súčasných výziev, ale aj pri formovaní udržateľnej budúcnosti. Aby sme dosiahli tento cieľ, potrebujeme zmysluplné príležitosti na medzigeneračný dialóg, v rámci ktorého sa môžu stretávať ľudia všetkých vekových kategórií, vymieňať si názory a lepšie pochopiť vzájomné obavy.“

Öndercan, 0 súhlasov

„Komunitné iniciatívy, ako sú workshopy s miestnou účasťou, medzigeneračné kultúrne centrá a spoločné mestské plánovanie, poskytujú platformu pre zmysluplnú výmenu informácií. Tento priestor umožňuje občanom podeliť sa o svoje skúsenosti a formovať politiky, ktoré odrážajú rôzne potreby jednotlivých generácií. Spravodlivosť sa však nedosiahne len zblížovaním generácií, ale pozornosť sa musí venovať aj regionálnym nerovnostiam a štrukturálnym rozdielom.“

Občianska téma 1.2: Boj proti diskriminácii a podpora rovnosti

ANALÝZA témy

Občania často požadujú opatrenia na boj proti diskriminácii a podporu rovnosti. Účastníci zdôrazňujú potrebu bojovať proti všetkým formám diskriminácie s osobitným dôrazom na ageizmus, aby sa zabezpečili rovnaké práva a príležitosti pre všetkých. Zároveň upozorňujú na to, že je dôležité podporovať pozitívne naratívy, bojovať proti stereotypom a aktívne spochybňovať negatívne zobrazenie mladších aj starších ľudí v médiách a vo verejných diskusiách. Toto úsilie sa považuje za nevyhnutné na posilnenie sociálnej súdržnosti, vzájomného rešpektu a medzigeneračnej spravodlivosti.

Ukázkové PRÍSPEVKY

Nena, 10 súhlasov

„Na dosiahnutie medzigeneračnej spravodlivosti je nevyhnutné presadzovať rovnosť vo všetkých vekových kategóriách. Ageizmus je jediným dôvodom diskriminácie zahrnutým v zmluvách EÚ, ktorý bol doteraz v politickom prostredí EÚ prehlíadaný. Stratégia pre medzigeneračnú spravodlivosť musí obsahovať osobitný akčný plán boja proti ageizmu, prostredníctvom ktorého by sa vytvoril plán na odstránenie nerovností v priebehu života a na podporu rovnosti mladých a starých ľudí.“

Sarah, 5 súhlasov

„Únia založená na rovnosti musí podporovať svojich občanov počas celého ich života a v každom veku. Veková diskriminácia a ageizmus však vytvárajú významné prekážky, ktoré bránia starším ľuďom plne sa zapojiť do pracovného života a života spoločnosti, čo prehlbuje hospodárske problémy a vedie k chudobe. Bojom proti týmto diskriminačným praktikám a presadzovaním solidarity medzi generáciami môžeme podporiť inkluzívnu a spravodlivú spoločnosť, ako aj udržateľnejší rast a konkurencieschopné a súdržné hospodárstvo.“

ROZMER 2: DEMOKRACIA A SPRÁVA VECÍ VEREJNÝCH

Tento rozmer sa zameriava na zlepšenie účasti a zastúpenia všetkých generácií v našich demokratických systémoch, ako aj na nahradenie krátkodobého myslenia dlhodobým, medzigeneračným rozhodovaním vo všetkých oblastiach politiky.

Občianska téma 2.1: Rozšírenie inkluzívnej účasti pre medzigeneračné zastúpenie

ANALÝZA témy

V záujme podpory medzigeneračnej spravodlivosti zdôrazňujú účastníci platformy na zapojenie občanov význam rozšírenia demokratickej účasti a zastúpenia, aby sa na politických diskusiách mohli podieľať všetky vekové skupiny. Medzi návrhy na dosiahnutie tohto cieľa patrí zriadenie rád mládeže, poradných rád seniorov a medzigeneračných fór, ako aj odstránenie prekážok účasti znížením volebného veku, podporou osvety v marginalizovaných komunitách a zabezpečením prístupných a inkluzívnych participatívnych priestorov. Účastníci zároveň vyzdvihujú potrebu posilniť postavenie týchto participatívnych platforiem, aby mali príspevky reálny vplyv na rozhodovanie a aby sa zabezpečilo, že všetky hlasy budú skutočne vypočuté a zohľadnené.

Ukázkové PRÍSPEVKY

William, 7 súhlasov

„Nepretržitý medzigeneračný dialóg by sa mal podporovať prostredníctvom vyhradeného demokratického priestoru. Zriadenie občianskych zhromaždení na miestnej, národnej a európskej úrovni (podľa vzoru francúzskeho Občianskeho zhromaždenia pre klímu) by umožnilo ľuďom všetkých vekových kategórií a akéhokoľvek pôvodu spoločne diskutovať o naliehavých spoločenských otázkach, ako je ekologická transformácia, bývanie a digitálna integrácia. Tieto zhromaždenia musia mať reálny vplyv na verejné rozhodovanie a musia prispievať k formovaniu silnejšieho zmyslu pre komunitu prostredníctvom vzájomného porozumenia a spoločnej zodpovednosti.“

Panayiota, 0 súhlasov

„Na posilnenie iniciatívy Európskej komisie pre medzigeneračnú spravodlivosť a demokratickú udržateľnosť navrhujem vytvoriť európske medzigeneračné občianske fórum ako stály participatívny a poradný mechanizmus v rámci správy vecí verejných na úrovni EÚ. Jeho cieľom je zabezpečiť, aby sa do tvorby politík systematicky zapracúvali dlhodobé záujmy všetkých generácií vrátane tých, ktoré sa ešte nenarodili. Fórum by združovalo mladých ľudí,

starších dospelých, organizácie občianskej spoločnosti a odborníkov, ktorí by poskytovali štruktúrované príspevky k stratégiám a legislatívnym návrhom EÚ. Prispelo by k vypracovaniu a monitorovaniu indexu medzigeneračnej spravodlivosti, ktorý by EÚ pomohol posúdiť dlhodobé sociálne, hospodárske a environmentálne vplyvy jej politik. Fórum by fungovalo aj ako centrum poznatkov a osvedčených postupov, ktoré by podporovalo miestne a regionálne orgány pri uplatňovaní medzigeneračných prístupov a spoločnom využívaní inovačných modelov z rôznych členských štátov. Týmto mechanizmom by sa zlepšil súlad politik medzi krátkodobými politickými cyklami a dlhodobými spoločenskými potrebami, posilnila by sa demokratická legitimita prostredníctvom inkluzívneho zastúpenia a podporila by sa solidarita medzi generáciami. Zriadením takéhoto fóra by sa z medzigeneračnej spravodlivosti stala základná európska hodnota a pomohlo by sa tým zabezpečiť, aby dnešné rozhodnutia neohrozovali príležitosti budúcich generácií.“

Občianska téma 2.2: Umiestnenie dlhodobého a medzigeneračného myslenia do centra tvorby politik

ANALÝZA témy

Účastníci platformy na zapojenie občanov zdôrazňujú, že na prekonanie krátkodobého myslenia na inštitucionálnej úrovni je dôležité integrovať dlhodobé a na budúcnosť orientované perspektívy do všetkých oblastí politiky. To zahŕňa hodnotenie medzigeneračného vplyvu rozhodnutí a začlenenie udržateľnosti, spravodlivosti a zodpovednosti do všetkých procesov správy vecí verejných. Účastníci takisto odporúčajú inštitucionalizovať predvídavosť a zodpovednosť voči budúcim generáciám, a to napr. posilnením úlohy komisára pre medzigeneračnú spravodlivosť a vytvorením rozpočtu, ktorý by výslovne zohľadňoval záujmy budúcich generácií, aby sa zabezpečilo, že potreby mladších i budúcich generácií budú dôsledne chránené vo všetkých oblastiach politiky.

Ukázkové PRÍSPEVKY

Christiny, 9 súhlasov

„Vyžaduje si to, aby sa pri tvorbe politik zohľadňovali dlhodobé a prierezové vplyvy politik na súčasné i budúce generácie všetkých vekových kategórií. EÚ musí na tento účel využívať nástroje a metódy, ako je strategické prognózovanie a integrované modely, aby mohla vidieť dlhohodobejšiu perspektívu.“

Кирило, 0 súhlasov

„Európska únia musí postaviť medzigeneračnú spravodlivosť do centra tvorby svojich politik. Politické rozhodnutia príliš často slúžia krátkodobým záujmom a zanedbávajú dlhodobé dôsledky, ktorým budú musieť čeliť dnešní mladí ľudia, ako aj budúce generácie. Od zmeny klímy cez verejný dlh až po reguláciu v digitálnej oblasti a demografické zmeny – záťaž na

pleciach mladých Európanov rastie. Potrebujeme politiky, v rámci ktorých sa uprednostní udržateľnosť, spravodlivosť a začlenenie. Malo by sa zaviesť posúdenie budúceho vplyvu všetkých dôležitých právnych predpisov EÚ, aby sa zabezpečilo, že sa zohľadnia práva tých, ktorí sa ešte nenarodili. Politika v oblasti klímy sa musí urýchliť a musí sa do nej výraznejšie zapojiť mládež, pričom verejné výdavky by mali odrážať dlhodobú zodpovednosť, a nie krátkodobý zisk.“

ROZMER 3: ENVIRONMENTÁLNA A SOCIÁLNO-EKONOMICKÁ UDRŽATEĽNOSŤ

Pri tomto rozmere sa upozorňuje na zmenu klímy ako na hlavnú výzvu ovplyvňujúcu dosiahnutie medzigeneračne spravodlivej budúcnosti a skúmajú sa spôsoby podpory ekonomického správania orientovaného na budúcnosť. Príspevky sa takisto zaoberajú udržateľnosťou zamestnanosti mladých ľudí a vyzdvihuje sa v nich dôležitosť zabezpečenia dôstojných životných podmienok pre všetkých.

Občianska téma 3.1: Boj proti zmene klímy ako medzigeneračná povinnosť

ANALÝZA témy

Účastníci sa stotožňujú s názorom, že zmena klímy predstavuje významnú hrozbu pre medzigeneračnú spravodlivosť, keďže jej dôsledky pravdepodobne neúmerne postihnú mladšie a budúce generácie. V príspevkoch sa zdôrazňuje, že prijatie naliehavých a účinných opatrení na boj proti zmene klímy je základnou medzigeneračnou povinnosťou, a to vrátane opatrení, ako je dekarbonizácia hospodárstva a investovanie do dopravy šetrnej k životnému prostrediu. Účastníci zároveň poukazujú na potrebu medzisektorového, inkluzívneho a participatívneho prístupu, pri ktorom by sa zapojili všetky vekové skupiny, zabezpečila by sa udržateľná transformácia na všetkých úrovniach a podporil by sa spoločný zmysel pre zodpovednosť.

Ukázkové PRÍSPEVKY

Revo Prosperidad Sostenible, 4 súhlasy

„Komisár pre medzigeneračnú spravodlivosť musí zabezpečiť, aby budúce generácie mali čo najmenej škodlivú klímu, a na tento účel je potrebné zabezpečiť, aby politiky komisárov/komisárok zodpovedných za rôzne odvetvia, ktoré môžu mať vplyv na dekarbonizáciu, nebránili dekarbonizácii hospodárstva EÚ ani ju neodďalovali, a to či už

v dôsledku príslušných opatrení, alebo ich absencie. Komisár pre medzigeneračnú spravodlivosť bude monitorovať opatrenia Európskej komisie a bude musieť predkladať návrhy na zlepšenie alebo upozorňovať, ak budú tieto opatrenia v rozpore s cieľmi dekarbonizácie a udržateľnosti vo všeobecnosti.“

Valeriia, 2 súhlasy

„Jednou z oblastí, kde je potrebné urýchlene riešiť medzigeneračnú spravodlivosť, je politika v oblasti klímy. Zmena klímy je najnaliehavejším príkladom toho, že krátkodobé rozhodnutia môžu mať zničujúce dlhodobé následky. Mladí ľudia, teda tí, ktorí budú s týmito následkami žiť najdlhšie, sú však často vylúčení z tvorby politík, ktoré majú tieto problémy riešiť. Potrebujeme jasný posun v stratégii EÚ v oblasti klímy: pred bezprostredným politickým alebo hospodárskym pohodlím sa musí uprednostniť dlhodobý vplyv.“

Občianska téma 3.2: Podpora investícií orientovaných na budúcnosť

ANALÝZA témy

Okrem boja proti zmene klímy vyzývajú účastníci aj na podporu investícií orientovaných na budúcnosť ako prostriedku na posilnenie medzigeneračnej spravodlivosti. Zasadujú sa za preskúmanie alternatívnych hospodárskych modelov, ktoré podnecujú dlhodobé myslenie, vyvažujú ekologickú udržateľnosť, sociálnu spravodlivosť a hospodársku odolnosť a nesústreďujú sa len na HDP. Účastníci poukazujú na to, že je dôležité zapájať do formovania týchto hospodárskych zmien všetky generácie, posilňovať spoločnú zodpovednosť a zabezpečovať udržateľnú sociálnu súdržnosť.

Ukázkové PRÍSPEVKY

Katy, 4 súhlasy

„Aby sme zabezpečili skutočnú medzigeneračnú spravodlivosť, musíme prekonať hospodárske modely, ktoré závisia od nekonečného rastu. V rámci tzv. postrastového prístupu k Európe sa uznáva, že prosperitu nemožno budovať na nadmernom využívaní zdrojov, ekologickej deštrukcii, prehľbovaní nerovností a podceňovaní neplatenej opatrovateľskej práce, čo všetko ohrozuje blahobyť budúcich generácií. Skutočná medzigeneračná spravodlivosť znamená žiť v rámci planetárnych hraníc a spravodlivo rozdeľovať zdroje v priebehu času. To si vyžaduje posun od primárneho cieľa, ktorým je rast HDP, k blahobytu a starostlivosti ako hlavným cieľom politík. V rámci verejných investícií sa musí uprednostňovať sociálna a ekologická odolnosť – opatrovateľská práca, vzdelávanie, adaptácia na zmenu klímy –, a nie samotný rast.“

Silvia, 1 súhlas

„Hospodárstvo zamerané na dobré životné podmienky predstavuje transformačný model, ktorým sa zabezpečí, aby budúce generácie neboli zaťažené dôsledkami dnešných rozhodnutí. Neudržateľný hospodársky rast často vedie k dlhodobým sociálnym, zdravotným a environmentálnym nákladom, ktoré ohrozujú blahobyt súčasných a budúcich generácií, ako aj udržateľnosť našej planéty. Hospodárstvo zamerané na dobré životné podmienky prekračuje rámec HDP ako jediného meradla pokroku a zahŕňa ukazovatele, ako je duševné a fyzické zdravie, environmentálna udržateľnosť a sociálna spravodlivosť. Zahrnutie hospodárstva zameraného na dobré životné podmienky do rozhodovania EÚ pomôže lepšie riešiť súčasné výzvy a zároveň chrániť potreby a práva budúcich generácií.“

Občianska téma 3.3: Zlepšenie podmienok zamestnávania mladých ľudí

ANALÝZA témy

Účastníci platformy na zapojenie občanov považujú za základ medzigeneračnej spravodlivosti rovnaké hospodárske príležitosti. Zasadujú sa preto za zlepšenie podmienok zamestnávania mladých ľudí, uľahčenie prechodu od vzdelávania a odbornej prípravy na trh práce a posilnenie prepojenia medzi vzdelávaním, odbornou prípravou a priemyslom. Zároveň vyzývajú na uplatňovanie spravodlivých a inkluzívnych postupov prijímania zamestnancov a odstraňovanie prekážok zamestnávania, aby sa zabezpečil spravodlivý prístup všetkých mladých ľudí k príležitostiam.

Ukázkové PRÍSPEVKY

Daniela, 5 súhlasov

„Rozšírenie prístupu k vzdelávaniu musí ísť ruka v ruke s mentorskými programami, ktoré spájajú študentov so skúsenými odborníkmi, a s možnosťami celoživotného vzdelávania pre starších dospelých. Investície by mali zabezpečiť včasnú a trvalú podporu pre znevýhodnenú mládež a zároveň oceniť príspevok starších osôb k formovaniu spravodlivejšej a inkluzívnejšej spoločnosti. Podporou spolupráce a spoločných príležitostí môže EÚ posilniť skutočnú sociálnu mobilitu a zabezpečiť prosperitu pre všetky generácie.“

Mirela, 2 súhlasy

„Súčasťou generačnej prítomnosti a budúcnosti by malo byť, aby mladí ľudia po absolvovaní štúdia/odbornej prípravy atď. našli spravodlivý prístup k profesionálnemu svetu. Prečo je pre mladých dospelých ľudí s dobrým vzdelaním ťažké presadiť sa v pracovnom živote? Ako je možné, že cesta k hmotnej samostatnej zárobkovej činnosti zostáva dlho zablokovaná, a to aj napriek dobrému vzdelaniu a viacerým plateným alebo neplateným sťažiam, dobrovoľníctvu či magisterským titulom? Prečo nie sú mnohé univerzity prepojené s priemyslom? Prečo učni súťažia o pracovné miesta s absolventmi a ktorý stupeň vzdelania je ‚skutočne správny‘?“

Občianska téma 3.4: Zabezpečenie dôstojných životných podmienok pre všetkých

ANALÝZA témy

Účastníci platformy na zapojenie občanov považujú za základ medzigeneračnej spravodlivosti zabezpečenie istej a primeranej životnej úrovne pre všetky generácie. Zdôrazňujú preto, že je dôležité zaručiť prístup k cenovo dostupnému a kvalitnému bývaniu, zlepšiť základné služby a riešiť sociálne nerovnosti.

Ukážkové PRÍSPEVKY

Duarte, 0 súhlasov

„Medzigeneračná spravodlivosť v Európe je čoraz viac ohrozená. Mladí ľudia čelia rastúcim životným nákladom, cenovo nedostupnému bývaniu a rastúcej finančnej neistote. Študenti však v tomto prostredí predstavujú osobitnú skupinu, ktorej špecifická zraniteľnosť je priamo spojená s ich možnosťou dostať sa k vzdelávaniu a absolvovať ho. Energetická chudoba, nekvalitné bývanie a nedostatočné systémy podpory pre študentov ohrozujú nielen ich životné podmienky, ale aj ich právo učiť sa a plne sa zapájať do života spoločnosti. (...) Spravodlivý európsky prístup si vyžaduje silné verejné investície do prístupného vysokoškolského vzdelávania, cenovo dostupného a udržateľného študentského bývania, primeraných grantov a podporných služieb, ktoré chránia študentov pred chudobou. Politiky v oblasti bývania, klimatickej transformácie a sociálnej ochrany musia odrážať realitu, ktorú zažívajú mladí ľudia aj študenti. Medzigeneračnou spravodlivosťou sa musí zabezpečiť, aby dnešnej mládeži, a najmä dnešným študentom nezostala na pleciach neprimeraná záťaž.“

Diana, 0 súhlasov

„Hovorí sa o rovnosti, spoločnom myslení, integrácii atď. Mládež má už veľa spoločného so staršími ľuďmi. Jednou z týchto vecí je chudoba. Dôchodcovia, ktorí po celoživotnej práci mnohokrát sotva vyžijú z dôchodku, a mladí ľudia, ktorí pracujú na plný pracovný čas (dúfam, že v tom odbore, ktorý vyštudovali), ale ich mzda je príliš nízka na to, aby sa mohli osamostatniť alebo našetriť si na budúcnosť. Ich ďalšou spoločnou témou je osamelosť a sociálne siete. Mladí ľudia majú na internete milióny priateľov a nepretržitý online kontakt, ale cítia sa osamelí a čudní, pretože sa porovnávajú s tými, ktorí sa prezentujú na internete a majú zdanlivo dokonalý život. Na druhej strane, starší ľudia sú odpojení od sveta, ktorý ich vyčlenil. Sú digitálne negramotní a všetko, na čo boli v každodennom živote zvyknutí, sa zmenilo bez toho, aby sa na nich bral ohľad. Niektorí dokonca nie sú schopní vybrať si dôchodok z banky, ak to musia urobiť pomocou bankomatu. Z dôvodu rýchlosti a množstva úloh a trávenia času na sieťach niektorí nemajú čas a iní zas nikoho, kto by im ho venoval, aby sa s nimi porozprával alebo si aspoň overil, či sú v poriadku. A poslednou vecou je neistota a nedostatok nádeje. Pre niektorých to platí, pretože nevidia dlhodobú budúcnosť, čo im sťažuje zabezpečiť si bývanie, mať deti atď. Iní zas vedia, že im už veľa času nezostáva a že napriek tomu, čo si predstavovali a po čom túžia, pravdepodobne zomrú sami a/alebo bez povšimnutia spoločnosti, ktorá nemá čas ani prostriedky, ktoré by do nich investovala.“

ROZMER 4: SYSTÉMY STAROSTLIVOSTI A VZDELÁVANIA

Tento rozmer sa sústreďuje na význam poskytovania verejných služieb, ako sú služby starostlivosti a vzdelávania, s cieľom zabezpečiť medzigeneračnú spravodlivosť. V príspevkoch sa upozorňuje na potrebu integrovaných systémov starostlivosti a podpory, ako aj na rovnaký prístup k vysokokvalitnému vzdelávaniu.

Občianska téma 4.1: Posilnenie systémov starostlivosti pre všetky vekové kategórie

ANALÝZA témy

Účastníci vyzývajú na značné investície do infraštruktúry prístupnej starostlivosti pre všetky vekové skupiny, ktorá by zahŕňala zdravotnú starostlivosť, sociálnu podporu a komunitné riešenia. Zdôrazňujú, že starostlivosť by sa mala považovať za spoločnú spoločenskú zodpovednosť, ktorú podporujú verejné služby, profesionálni opatrovatelia a posilňuje ju uznanie práce v podobe starostlivosti o rodinu. V príspevkoch sa zároveň vyzdvihuje význam posilňovania vzájomnej podpory prostredníctvom iniciatív, ako sú riešenia spoločného bývania. A napokon sa účastníci zasadujú za vytvorenie európskej záruky starostlivosti a zlepšenie cezhraničnej koordinácie systémov zdravotného a sociálneho zabezpečenia s cieľom riešiť súčasné výzvy.

Ukážkové PRÍSPEVKY

Marta, 2 súhlasy

„Populácia je čoraz šedivejšia a my na to nie sme pripravení. (...) V súčasnosti sa starší občania, ktorých zdravotný stav sa zhoršuje, buď stiahnu zo spoločenského života a zostanú doma, alebo sa po tom, ako sa ich stav ešte viac zhorší, presťahujú do zariadenia opatrovateľskej starostlivosti. (...) Som presvedčená, že spoločné bývanie je skvelým riešením tohto problému. Ide o typ kolektívneho bývania, v ktorom starší občania žijú spoločne v komunitnom prostredí. Aké sú výhody? Cenovo dostupné náklady (rozdelené medzi všetkých obyvateľov), prístupný priestor navrhnutý s ohľadom na potreby starších ľudí, dostupné podporné služby (zdravotná starostlivosť, príprava jedál, doprava), samostatnosť, riešenie osamelosti a v neposlednom rade vzájomná podpora a sociálna interakcia. (...) Spoločné bývanie by sa malo urýchlene rozvíjať s finančnou podporou EÚ, členských štátov alebo miestnych samospráv.“

Christos, 1 súhlas

„To, čo nám chýba, je infraštruktúra, v rámci ktorej by sa zraniteľnosť považovala za spoločenskú zodpovednosť, a nie za náhodné nešťastie jednotlivcov. Musíme vybudovať integrované systémy, v ktorých podporované bývanie, služby v oblasti duševného zdravia, flexibilná starostlivosť a prepojenie s komunitou nepredstavujú fragmentované ponuky, ale koordinované práva. Bez toho je medzigeneračná spravodlivosť rétorikou bez opory. Musíme zmyšľať v kontexte celého životného cyklu, a to aj pri plánovaní pracovnej sily či navrhovaní služieb. To znamená, že treba podporovať tých, ktorí poskytujú starostlivosť, a to pomocou udržateľných úloh a odbornej prípravy, a treba zabezpečiť, aby systémy časom zodpovedali vyvíjajúcim sa potrebám.“

Občianska téma 4.2: Rozšírenie spravodlivého prístupu ku kvalitnému vzdelávaniu

ANALÝZA témy

Účastníci vyzývajú na rozšírenie spravodlivého prístupu k vysokokvalitnému vzdelávaniu, pričom ho považujú za základ rovnakých príležitostí, medzigeneračnej spravodlivosti a sociálnej súdržnosti. Zdôrazňujú význam odstraňovania prekážok a zvyšovania verejných investícií do vzdelávania vo všetkých fázach života (vrátane informálneho učenia sa mimo škôl), čím sa zabezpečí spravodlivé vzdelávacie prostredie pre všetkých. Účastníci sa zasadujú za modernizáciu vzdelávania s cieľom uspokojiť budúce potreby, ako je začlenenie umelej inteligencie, ako aj za podporu celoživotného a medzigeneračného vzdelávania, ktoré umožní jednotlivcom všetkých vekových kategórií rozvíjať svoj potenciál a zmysluplne prispievať počas celého života.

Ukázkové PRÍSPEVKY

Florinda, 2 súhlasy

„Verejné školy sú miestom, kde sa budúce generácie môžu odborne pripravovať a získavať zručnosti a hodnoty, ale je potrebné hlboko sa zamyslieť nad metodikou výučby. V súčasnosti je viac než kedykoľvek predtým nevyhnutné obnoviť a inovovať pedagogický prístup tak, aby zodpovedal potrebám rýchlo sa meniaceho sveta, zameraného na udržateľnosť, začlenenie a spravodlivosť. Mladí ľudia musia byť okrem toho vo vzdelávacom procese vypočutí. Ich hlasy, skúsenosti a názory sú kľúčom k budovaniu školského systému, ktorý neslúži len na odovzdanie vedomostí, ale v ktorom prebieha skutočná príprava na život a výzvy budúcnosti. Verejné vzdelávanie nemôže byť len zaručeným právom, ale musí sa stať skutočnou príležitosťou pre každého jednotlivca, v rámci ktorej môže každý mladý človek prejaviť svoj potenciál a aktívne prispieť k fungovaniu spoločnosti. Preto je nevyhnutné spoločné úsilie inštitúcií, učiteľov a občianskej spoločnosti s cieľom prehodnotiť vzdelávanie tak, aby bolo skutočnou hnacou silou zmeny a rastu pre všetkých.“

Esther, 2 súhlasy

„Dobré vzdelanie pre mladých ľudí je dnes investíciou do lepšej, spravodlivejšej a odolnejšej budúcnosti na ďalších 25 rokov a viac. Vzdelávanie poskytuje mladým ľuďom zručnosti a vedomosti, ktoré potrebujú na dosiahnutie úspechu v živote. Vzdelávanie je preto základom ich budúcnosti; vytvára základ pre dobre pripravenú a schopnú generáciu, ktorá dokáže čeliť výzvam budúcnosti. Ak budú mať všetci mladí ľudia v Európe rovnaké príležitosti na kvalitné vzdelávanie, prispieje to aj k dosiahnutiu väčšej generačnej spravodlivosti. To znamená, že ku všetkým generáciám sa bude pristupovať spravodlivo a každý, bez ohľadu na to, z akého sociálneho alebo ekonomického prostredia pochádza, získa podporu, ktorú potrebuje na svoj rozvoj. Prostredníctvom spravodlivého vzdelávania môžeme vytvoriť inovačnú, spravodlivejšiu a udržateľnú spoločnosť, v ktorej sa budú rešpektovať a podporovať všetky generácie a v ktorej sa znížia sociálne nerovnosti a podporia rovnaké príležitosti.“

---

6. ZÁVER

Diskusia v rámci platformy na zapojenie občanov na tému *medzigeneračnej spravodlivosti* bola významným krokom pri formovaní stratégie EÚ pre medzigeneračnú spravodlivosť. Ako možno vidieť v tejto správe, online participatívny proces, ktorý prebiehal od februára 2025 do novembra 2025, poskytol **bohaté a rôznorodé poznatky o názoroch občanov** na podporu spravodlivej a udržateľnej budúcnosti pre všetky generácie.

Účastníci sa na platforme na zapojenie občanov venovali širokej škále tém súvisiacich s medzigeneračnou spravodlivosťou. V rámci rozmeru **SOCIÁLNEJ SÚDRŽNOSTI A ZAČLENENIA** vyzvali na zabezpečenie väčšej solidarity medzi generáciami a zdôraznili vzájomné porozumenie, boj proti ageizmu a vytváranie príležitostí na medzigeneračný dialóg a spoluprácu. Pokiaľ ide o rozmer **DEMOKRACIE A SPRÁVY VECÍ VEREJNÝCH**, účastníci vyzdvihli potrebu posilniť inkluzívnu účasť a začleniť dlhodobé myslenie do tvorby politík, pričom navrhli opatrenia na zabezpečenie toho, aby súčasné rozhodnutia zohľadňovali záujmy budúcich generácií. V prípade rozmeru **ENVIRONMENTÁLNEJ A SOCIÁLNO-EKONOMICKEJ UDRŽATEĽNOSTI** sa odhalil silný dopyt občanov po naliehavých opatreniach v oblasti klímy na ochranu mladších i budúcich generácií, ako aj po posune smerom k dlhodobým hospodárskym modelom, pri ktorých sa uprednostňuje blahobyt pred krátkodobým rastom. Účastníci často upozorňovali aj na spravodlivé pracovné príležitosti pre mladých ľudí. Pri rozmere **SYSTÉMOV STAROSTLIVOSTI A VZDELÁVANIA** sa napokon zdôraznil význam všeobecného prístupu k vysokokvalitným verejným službám počas celého života. Účastníci sa zasadzovali za posilnenie systémov starostlivosti, väčšie uznanie rodín a komunít ako podporných sietí a reformy vzdelávania, ktoré podporujú celoživotné vzdelávanie a sú v súlade s vyvíjajúcimi sa potrebami spoločnosti.

Celkovo možno konštatovať, že táto konzultácia poukazuje na naliehavú potrebu **spravodlivejšej, udržateľnejšej a súdržnejšej Európy, v ktorej sa podporujú všetky generácie** pri riešení kľúčových výziev v oblasti medzigeneračnej spravodlivosti, ktorými sú: **krátkodobé myslenie, vylúčenie a nerovnosť a nedostatok medzigeneračnej solidarity**. Účastníci dôsledne prepájali konkrétne oblasti politiky so širšími spoločenskými cieľmi, čím zdôraznili, že na to, aby sa dosiahla spravodlivá a udržateľná budúcnosť pre súčasné i budúce generácie, sa sociálna súdržnosť, environmentálna a sociálno-ekonomická udržateľnosť, inkluzívna a dlhodobá správa vecí verejných, ako aj poskytovanie vysokokvalitných verejných služieb musia presadzovať spoločne.